

SÜNDMUSTE

KORRALDAMINE

KESKKONNAHOIDLIKULT

MILLELE MÕELDA ENNE ALUSTAMIST?

01

02

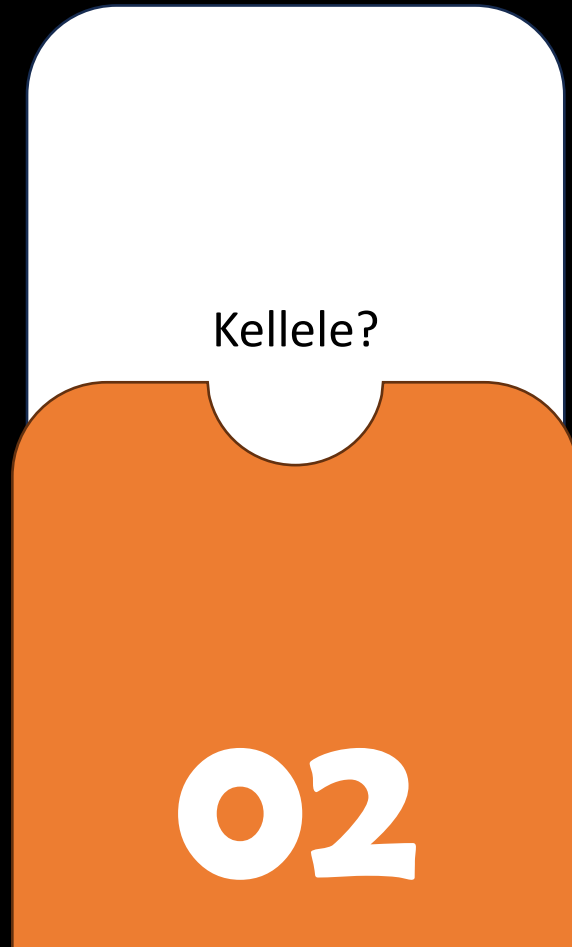
03

Milline üritus?

01

02

03

01

02

03

Kus?

TOITLUSTUS

Ühekordselt kasutatavaid toidunõusid, söögiriistu, joogikõrsi, kokteilisegajaid jms kaunistusi üritustel ei kasutata. Vältida tuleb ka väikepakendisse pakitud suhkrut, soola, pipart, kohvikoort jms. Toitlustajal paluda nende serveerimist vastavates nõudes

Eelistada toitlustajaid, kes pakuvad Eesti toorainest valmistatud toitu. Toitude ja toitlustajate valikul veenduda, et pakutakse ka 100% taimseid roogi (veganitoitu). Samuti eelistada toitlustajaid, kes oma tegevuses rakendavad keskkonnateadlikke valikuid.

Üle jäänud toit pakendatakse kaasavõtmiseks korduskasutatavatesse nõudesse ning jagatakse kas osalejatele, kolleegidele, annetatakse Toidupanka või viiakse toidukapp

ENERGIA KASUTUS

Sündmustel ja üritustel kasutatakse ära maksimaalset päevavalgust, ei rakendata üleliigset energia tarbimist, nt kustutatakse tuled, kui neid vaja ei ole.

Erinevate lahenduste puhul eelistatakse toimumispäigas kasutada püsivat elektriühendust ajutiste generaatorite asemel.

Ruumide rentimisel eelistada võimaluse korral A-energiaklassi ehk liginullenergiahooneid.

TRANSPORT

Ürituse asukoht ja toimumine planeeritakse võimalikult läbimõeldult, arvestades ühistranspordi võimalusi ja ligipääsetavust. Kõikidel üritustel peab olema tagatud jalgrataste parkimise võimalus.

Sündmuste korraldamise käigus tagatakse vajalik informatsioon külastajatele ühistranspordi kasutamise kohta. Külalistele jagatakse infot kliimamõju kompenseerimise võimalustest

Soovituslik on luua osalejatele sõidu jagamine võimalus, et nende osavõtu keskkonnajalajälg oleks võimalikult väike.

Algus-lõpuaja määramisel lähtutakse ühistranspordi ajaplaanidest

JÄÄTMEKÄITLUS

Kohustuslik on liigiti koguda vähemalt viit jäätmeliiki: biojätmed, segapakend, pandipakend, paber ja segaolmejätmed.

Kogumispunktid märgitakse juhistega, kasutades üldkasutatavaid värviskeeme ja piktogramme

Suurteks üritusteks sõlmitakse jäätmekäitlejaga kokkulepe jäätmete transportimiseks või tehakse asjakohased kokkulepped sündmuse toimumiskohas. Üritustel võib määrata rohesaadikud, kes valdavad igakülgset infot jäätmekäitluse kohta ning aitavad osalejatel tekkinud jäätmeid liigiti koguda

KOMMUNIKATSIOON

Juhised keskkonnateadlike ja jätkusuutlike ürituste korraldamiseks on asutustes olemas, töötajatele teada ning vajaduse korral leiab need hõlpsasti.

Toimib järjepidev ja teadlik kommunikatsioon, et tagada sündmuste korraldamisel keskkonnahoidlik joon.

Infot ürituse keskkonnategevuste kohta jagatakse aegsasti kõikidele küllastajatele

KINGITUSED & OSTUD

Üritusteks materjalide, dekoratsioonide soetamisel ja ostude puhul tuleks olla loov: kasutada saab korduskasutatavaid lavakujundusi, mitmekordseid ja vajalikke kingitusi või meeneid

Esinejale anda võimalus valida erinevate kingituste vahel, et ta saaks kaasa võtta just selle, mis talle on vajalik, või hoopis kingitusest loobuda.

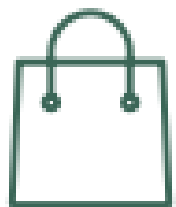
Kingitused võivad olla ka söödavad. Suurema tellimuse puhul võta ühendust otse tootjaga. Väiksema mahu korral on võimalik sobivaid söödavaid kingitusi leida mahetooteid müüvatest poodidest ja taluturgudelt. Kindlasti vältida kaupade, kinkide jm inventari liigset pakendamist.

Materjali liigse raiskamise vältimiseks ei ole vaja infovoldikutele ja meenetele trükkida kuupäevi või aastaarve, siis saab meeneid kasutada ka järgmistel üritustel.

Nimekaardihoidjad ja kaelapaelad peavad olema korduskasutatavad. Võimaluse korral julgustada külastajaid kasutama varem saadud kaelapaelu.

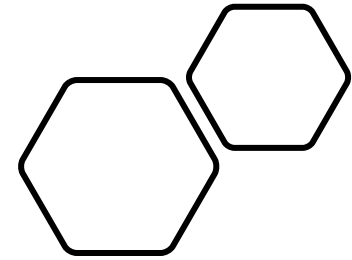
JUHIEND

Materjalid ja ostud

- › Sündmuse, ürituse silte ja materjale saab edaspidi kasutada korduvalt
- › Tooted ja meened on keskkonnahoidlikud
- › Loo koht, kuhu soovijad saavad tagastada nimesildid ja muu ebavajaliku materjali
- › Infomaterjal jaga osalejatele ilma trükkimiseta - kasuta IT-vahendeid
- › Ära prindi ürituse materjale - avalikusta need osalejatele veebis (kui on mingi oluline info, mida üritusel vaja jagada, nt menüü, siis pigem panna välja üks silt, kus on QR-kood, mis viib vastava lingini)
- › Jaga osalejatega üleskutset kasutada olemasolevaid nimesilte ja kaelapaelu
- › Anna esinejatele võimalus valida kingituste seast, anna võimalus ka kingitusest loobuda
- › Ära kasuta ühekordset käepaela - asenda see nt templi või kaelapaelaga

NÄÄT

ITED

[Programm](#)[Kõrvalprogramm](#)[Unibet VIP Lounge programm](#)[Piletid](#)[BALCIA FÄNNIBUSS](#)[Transport](#)[Tulemused](#)[Majutusvõimalused](#)[Jätkusuutlik sündmus](#)[Jäätmed](#)[Toitlustus](#)[Materjalid](#)[Transport](#)[Teabevahetus](#)[Energia](#)[Mida mina teha saan?](#)

Jätkusuutlik sündmus

Me toodame rohkem, kui suudame tarbida ja võtame rohkem, kui tagasi anname. 2023. aastal oli maailma ületarbimise päev (*Overshoot day*) juba 2. augustil ning igal aastal on see liikunud aasta algusele lähemale.

Seisame silmitsi prügiireostuse, ületootmise, toidu äraviskamise, bioloogilise mitmekesisuse kadumise ja kasvuhoonegaasidest tingitud kliimamuutustega. Igal valdkonnal tuleb panustada, et liikuda puhtama elukeskkonna suunas, kaasa arvatud avalikel üritustel. See on ka üheks ajendiks, miks oleme otsustanud korraldada kahevõistluse Otepää MK keskkonnasõbralikumalt kui kunagi varem.

Siin anname ülevaate, millised on need valdkonnad, mida suurvõistlust korraldades arvesse võtame. [Anname näpunäiteid](#), kuidas saad ka külalisena kaasa aidata. Tutvu nende kõigiga kõrvalolevast menüüst!

18-21 JUULI 2024
ILLIKU LAID, SAAREMAA

PILET PROGRAMM ARTISTID UUDISED AVASTA INFO ROHELINE

EN

ROHELINE?

VÄHENDAME

KORDUSKASUTAME

RINGLUS

Festivali keskkonnaprojekti toetab

I Land Sound festivalipere austab loodust ja illiku ilu ning siinkohal tahamegi teile tutvustada meie rohelisi töekspidamisi. Kõige parema ülevaate meie keskkonnasõbralikest tegevustest saab meie täiesti rohelisel veebilehel www.ilandgreen.ee.

Igaks aastaks nuputame välja uusi tegevusi, kuidas oma festivalist võimalikult väike jalajälg maha jätta, töötades jõudumööda läbi keskkonnasõbraliku ürituse võtmevaldkondi, nagu jäätmed, toit, transport ja energiakasutus. Teadmaks, kus ja millal me toimetada võime, valmis ka illiku laiu bioloogilist mitmekesisust ja tundlikke alasid kaardistav töö. Samuti ei lase me illikut ülerahvastada, et kõigil oleks ruumi sirutada ja et kaitsta kohalikku ökosüsteemi. Meie tegemiste väga oluliseks osaks on ka keskkonnateadlikkuse tõstmine, mistõttu jagame, mida ette võtame ja mida jooksvalt ka ise õpime ning teada saame.

Toetame rõõmuga Saaremaa valla arengukava 2019 – 2030 eesmärki ja aitame kaasa Saaremaa kui ökosaare / rohelise saare, sh. kilekotivaba ja plastiknõude vaba saare kontseptsiooni väljatöötamisele ning teostamisele, korraldatud jäätmeveo rakendamisele, jäätmete ringlussevõtu edendamisele, loodusväärtustega arvestamisele planeerimisprotsessides ja keskkonnateadlikkuse tõstmisele (Taristu ja keskkond/Strateegiline eesmärk 3/Väärtustatud ja hoitud keskkond, jätkusuutlik looduskasutus ning keskkonnateadlikud elanikud). Samuti lõõme kaasa jätkusuutliku turismi edendamisega, aidates kujundada Saaremaast loodussõbralikku saart, kus on valdavad ja esirinnas jätkusuutlikku turismi edendavad teadlikud ettevõtjad (Ettevõtluskeskkond ja majandus/Strateegiline eesmärk 3/Saaremaa on rahvusvaheliselt tuntud kui tugev kvaliteedimärk ja turismisihukoht). Jaanuaris 2019 pälvis festival Saare maakonna 2018. aasta tunnustuspreemiate galal “Roheline ettevõtmine 2018” ja oktoobris 2019 “Saare maakonna aasta inimene/tegu turismis 2019” tiitli. I Land Green valiti Keskkonnaministeeriumi korraldataval Aasta Keskkonnategu 2019 konkursil publiku lemmikuks.

Oktoobris 2020 aitasime kaasa ka Saaremaa jõudmisele TOP 100 Rohelise Sihtkoha hulka. Tegemist on konkursiga, mida korraldab rahvusvaheline säästvat turismi arendav organisatsioon Green Destinations. I Land Green, eeskätt oma põhjaliku jäätmeplaaniga, valiti selle konkursi TOP 100 Hea Praktika kogumikku.

AITÄH!

[2025. laulu- ja tantsupidu](#)[XIII noorte laulupidu](#)[XIII noorte tantsupidu](#)[Rahvamuusikapidu](#)[Kingipood](#)[Ukraina heaks](#)[Hoiame loodust](#)[Tagasiside](#)[Laulupeol kõlanud kõned](#)[Ligipääsetavus](#)[Lauluväljaku ala plaan](#)[Tantsuväljaku ala plaan](#)

HOIAME LOODUST

[Pandinõude kasutamine](#)[Jäätmete sorteerimine](#)[Joogivesi väljakutel](#)[Teekond laulu- ja tantsupeole](#)[Elurikkuse suurendamine](#)[Taaskasutus](#)[Supp ja jäätis](#)[Meened](#)[Keskkonnasäästlikud materjalid](#)

HOIAME LOODUST

XIII noorte laulu- ja tantsupeo „Püha on maa“ üks põhiväärtusi on austus. Austus emakeele, isamaa ja meid ümbritseva looduse vastu. Soovime anda oma panuse, et austus ja arusaam looduse kui terviku vastu suureneks. Samuti võtsime eesmärgiks astuda järgmine samm teel rohelisema tuleviku poole vähendades sellel korral laulu- ja tantsupeol ökoloogilist jalajälge uute algatustega. See on väga lihtne ja igaühele jõukohane – aitame palun kõik üheskoos kaasa, et loodus meie pärast enam nii palju ei peaks kannatama.

Laseme lahti ühekordsuse mõtteviisist

Sustainability

We appreciate your contribution to the sustainability of sTARTUp Day and sTARTUp Night 2024. Here are a few easy steps to a

he festival.

[Contact](#)[Community](#)[Attending startups](#)[Volunteers](#)[Merch](#)[Past events](#)[FAQ](#)[Sustainability](#)

We use only Ringo reusable cups, bowls, and plates at sTARTUp Day and sTARTUp Night. Please don't throw them away - bring them to the collection containers.

Free drinking water is available for everyone at sTARTUp Day (instead of bottled water). Bring your own bottle or use Ringo reusable cups for a refill.

Come to Tartu by bus or train or share a ride. In Tartu, we recommend walking, cycling, or using an e-scooter to commute between venues. Bus rides in Tartu are free if you're wearing the sTARTUp Day wristband. Please do not hand out flyers or disposable gifts/swag. sTARTUp Day is a flyer-free festival!

sTARTUp Day aims to be more sustainable year by year. Currently, we are mainly focusing on reducing radically the amount of waste and raising the reuse of inventory and materials.

Reuse & waste reduction

1. In the production of sTARTUp Day, we are producing as little as possible and reusing what's possible!

IMPACT DAY

Jätmetekke vältimine

NÄIDIS keskkonnahoidliku toitlustuse tellimiseks:

- 1.** Ühekordselt kasutatavatele salvrätikutele ja muule kasutatavale pehmele paberile peab olema väljastatud Euroopa Liidu ökomärgis, Põhjamaade ökomärgis või muudele samaväärsetele keskkonnsäästlikele nõuetele vastav ökomärgis.
- 2.** Palume toitlustuse pakkumisel kasutada korduskasutatavaid nõusid ja söögiriistu – ühekordseid nõusid kasutada ei tohi. Pakkuja peab tagama teenuse osutamiseks piisavas koguses korduskasutatavate nõude ja muu inventari olemasolu.
- 3.** Jäätmeid peab saama liigiti koguda: biojätmed, segapakend, pandipakend, segaolmejäätmed, papp/paber (piisab ka tavalistest prügikastidest, mis on asjakohaselt tähistatud).
- 4.** Toidu valmistamisel kasutatakse tarbijale ohutut värsket ja kvaliteetset toorainet, võimaluse korral mahetoodangut, hooajalisi saadusi.
- 5.** Üritustel serveeritakse üldjuhul kraanivett kannudes.
- 6.** Pakkuja kasutab teenuse osutamisel õiglase ja eetilise kaubanduse märgiga kohvi, teed ja suhkrut.
- 7.** Pakkuja järgib toidu käitlemisel õigusaktides kehtestatud reegleid ja pakkuja töötajad peavad olema läbinud toiduhügieenikoolituse.
- 8.** Menüü peab sisaldama vähemalt ühte taimetoitu toidukorras.
- 9.** Pakkuja peab toitlustamisega seotud koristamise käigus koguma tekkinud jäätmed liigiti. Minimaalselt tuleb eraldi koguda biojätmed, segapakend, taara, segaolmejäätmed, papp/paber.
- 10.** Teenuse maksumus sisaldab nõusid, laudlinu.

ÜRITUSEST ÜLE JÄÄNUD TOITU ÄRA EI VISATA!

Palume ülejäävat toitu mitte ära visata, vaid see kaasa pakkida korduskasutatavatesse karpidesse korraldajatele, osalejatele, annetada Toidupanka või toidukappi viia.

Juhime tähelepanu, et kuna toitu, mis on juba kord välja pandud, ei või edasi jagada, siis palume toitu korraga mitte liiga suurtes kogustes välja panna – toitu saab alati lisada.

2.15. Ürituse toitlustus

- 2.15.1. Toiduainete ostmisel ja toitlustusteenuse tellimisel tuleb järgida kestlikkuse põhimõtteid. Kasutada maksimaalselt kohalikku toorainet (lähtuvalt hooajast) ning kaasata optimaalselt kohalikke tootjaid ja väketootjaid.
- 2.15.2. Toitlustus tagada 40 inimesele
- 2.15.3. Nõuded: hommikukohv/kohvipaus peab sisaldama jookidest kohvi, teed ja vett. Hommikukohv sisaldab lisaks kerget soolast suupistet ja puuvilju.
- 2.15.4. Nõuded lõunasöögile: lõunasöögil iga toidu juures tuleb tagada valik ka taimetoitlastele.

- 2.15.6. Kogu kasutatav toitlustusteenuse inventar, tarvikud peavad olema keskkonnasõbralikud, st kasutatakse standard inventari (nt kivist/savist nõud, metallist söögiriistad), mis ei sisalda mitte mingil kujul ühekordset inventari.
- 2.15.7. Pakkuja esitab menüü, tuues välja pakutava toidu koostise ja koguse ning põhjendades oma menüü koostamise valikut.

2.11. Meened

- 2.11.1. Üritusel esinejatele meenete (30 meenet kinkekottides, iga meene kuni 25 eurot koos km + saatmine kuni 3 eurot meene kohta) soetamine kooskõlastatult Hankijaga. Meenete ja nende pakendite märksõnad: keskkonnasõbralik, kestlik, praktiline, ringmajandus.
- 2.11.2. Pakkuja peab korraldama meenete kontaktivaba saatmise esinejatele, kui esineja ei saa meenet kätte kohapeal

- 2.13. Pakkuja korraldab üritusel jäätmete liigiti kogumise ning nende üleandmise jäätmekäitlejale (bio-, pakendi- ja segaolmejäätmed).

Krista Kupits
Kliimaministeerium
Ringmajanduse osakond

www.ringmajandus.envir.ee